



Guía Docente			
Datos Identificativos			2023/24
Asignatura (*)	Vanguarda e Literatura	Código	613584115
Titulación			
Descriptores			
Ciclo	Período	Curso	Tipo
Mestrado Oficial	2º cuatrimestre	Primeiro	Optativa
Idioma	Castelán		
Modalidade docente	Presencial		
Prerrequisitos			
Departamento	Letras		
Coordinación	Valcarcel Lopez, María Eva	Correo electrónico	eva.valcarcel@udc.es
Profesorado	Valcarcel Lopez, María Eva	Correo electrónico	eva.valcarcel@udc.es
Web			
Descripción xeral	Estudo avanzado dos procesos culturais de ruptura no sistema literario, atendendo a dialéctica de continuidade e ruptura na literatura e a arte. Indagarase no concepto de vanguarda histórica e posvanguarda y profundizarse esta indagación co estudo particularizado de exemplos de renovación estética nun contexto interdisciplinar.		

Competencias / Resultados do título	
Código	Competencias / Resultados do título

Resultados da aprendizaxe		
Resultados de aprendizaxe	Competencias / Resultados do título	
Coñecer as posibilidades de investigación que se describen a partir do estudo da vanguarda histórica de principios do século XX, e a súa proxección na cultura contemporánea.	AM1 AM4 AM6 AM8 AM9 AP1 AI1	BP5 CM2 CM3 CM4 CI2
Ser capaz de distinguir as referencias a vanguarda histórica na contemporaneidade. Ser capaz de describir e analizar o fenómeno vanguardista desde a súa orixe, o contexto que o impulsou, a súa proposta teórica e o pensamento que a sustenta, atendendo a súa formulación interdisciplinar, con especial atención a relación entre escritura e pintura.	BP1 BP3 BP4 BP7	CM1 CM5
Ser capaz de reflexionar sobre os instrumentos teóricos para a interpretación dos exercicios vanguardistas e a súa particular realización na literatura.	AM4 AM6 AM8 AP1 AI1	BP3 CM6 CI1 CI2 CI3
Ser capaz de diferenciar a importancia da teoría crítica e estética no acontecer dos procesos sociales.	AM8 AM9 AP1 AI1	BP1 CM2 CM4 CM5 CM6 CI1 CI2 CI3

Contidos		
Temas	Subtemas	



Cuestións iniciais A vanguardas históricas. Introducción.	Principios teóricos e filosóficos. Interdisciplinaridade e internacionalidade. O xénero na vanguarda.
Os manifestos artísticos	Poética dos manifestos
A vanguarda literaria. Crítica e documentos. A presenza femenina na vanguarda a través da análise das publicacións periódicas.	A recepción do futurismo en América O estridentismo mexicano O ultraísmo arxentino O creacionismo chileno O surrealismo.
4. A vanguarda e a súa pervivencia na arte actual.	Teoría e práctica.

Planificación

Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Obradoiro	A1 A4 A6 A10 A8 A9 B10 C2 C5 C6 C9	7	14	21
Actividades iniciais	B6 B7 B8	2	2	4
Investigación (Proxecto de investigación)	A12 B4 C1 C3 C4 C7 C8	1	33	34
Sesión maxistral	A4 A8 B8	5	11	16
Atención personalizada		0		0

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías

Metodoloxías	Descripción
Obradoiro	O obradoiro consta dunha serie de exercicios prácticos diversos nos que se persigue o dominio da disciplina mediante a práctica e a metodoxía. Os alumnos farán comentarios, manipularán textos, farán exposicións e articulacións de ideas concreción intelectual dos contextos históricos e situacións comunicativas, agás da reflexión estética e a contextualización socio-histórica.
Actividades iniciais	Presentación do contido e avaliação dos coñecementos previos do alumnado, así como avaliação da sua disposición fronte a materia. Valoración das necesidades específicas do alumnado.
Investigación (Proxecto de investigación)	Orientado á aprendizaxe do alumnado mediante a realización de actividades de carácter práctico a través das que se propoñen situacións que requiren ao estudiante identificar un problema obxecto de estudio, formulalo con precisión, desenvolver os procedementos pertinentes, interpretar os resultados e sacar as conclusións oportunas do traballo realizado. No proxecto de investigación amósanse as habilidades logradas no obradoiro e as outras metodoloxías utilizadas e pone de manifesto a autonomía fronte a aprendizaxe.
Sesión maxistral	Nestas sesións daránse as claves teóricas e describiránse conceptos básicos para fixar as nocións fundamentais que se precisan para o desenvolvemento do resto das metodoloxías de aprendizaxe.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descripción
Investigación (Proxecto de investigación)	O deseño e a posta en marcha do proxecto de investigación precisa a relación individual co alumno, o que hai que escutar e facilitar os medios teóricos e técnicos para que poida deseñar un proxecto de interés.

Avaliación



Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descripción	Cualificación
Obradoiro	A1 A4 A6 A10 A8 A9 B10 C2 C5 C6 C9	Valorarase a participación e o desenvolvemento satisfactorio das actividades propostas na aula e do mesmo xeito as tarefas encargadas para fora da mesma.	40
Investigación (Proxecto de investigación)	A12 B4 C1 C3 C4 C7 C8	Valorarase a orixinalidade e a efectividade da proposta de traballo de investigación. Tamén a seu modo de plantexamento e a realización final. Será importante a redacción e/ou exposición claras e cunha linguaxe axeitada a un ejercicio avanzado.	60

Observacións avaliación

No obradoiro valoraráse a eficacia e na resolución dos problemas propostos e a orixinalidade para plantexar outros novos para resolver en grupo.; teráse en conta a vontade de interdisciplinaridade na respuestas e nas propostas.

Valoraráse tamén a correcta exposición oral e escrita dos traballos que se propoñan.Na sesión maxistral esíxese unha resposta activa, participando nos coloquios e debates que se propoñan o final das mesmas.Teráse en conta a situación particular dos alumnos con dispensa académica nas dúas convocatorias, dando un tratamento particularizado a cada caso no momento en que sexa presentado, para o que é preciso que o alumno se presente o seu caso ante o profesor antes do inicio da docencia. A avaliación incluirá o desempeño no obradoiro (40%) no que se deberán demostrar as competencias básicas da materia mediante una selección de comentarios de texto, e un traballo de investigación (60%).

A avaliación da segunda convocatoria

terá os mesmos contidos e deseño que na primeira oportunidade,
incluirá varios comentarios e un traballo de investigación.Do mesmo xeito se procederá na convocatoria de decembro.Cualquier falta de honradez académica (plagio, utilización de textos o ideas de otros autores sin indicar la procedencia, copia en ejercicios o trabajos, u otras variables de estas características) será penalizada con la anulación total de la actividad de que se trate y la sanción correspondiente en virtud de la normativa vigente.Se un alumno non presenta o traballo de avaliación ou non se presenta o examen na convocatoria extraordinaria recibirá a calificación de non presentado. Segundo se recolle nas distintas normativas de aplicación para a docencia universitaria deberase incorporar a perspectiva de xénero nesta materia (usarse linguaxe non sexista, utilizarase bibliografía de autores/as de ambos sexos, propiciarase a intervención en clase de alumnos e alumnas.)

A materia poderá ser adaptada ao estudiantado que precise da adopción de medidas encamiñadas ao apoio á diversidade consonte ás indicacións da Unidade de Atención á Diversidade (<https://www.udc.es/cufie/ADI/>), coa que se deberá contactar nos prazos establecidos por esta unidade. Pódese contar tamén co asesoramento da titora ADI da facultade (pat.filoloxia@udc.gal)

Fontes de información



Bibliografía básica	<p>- BECERRA,E;VALCÁRCEL,E. y otros (2013). El surrealismo y sus derivas. Madrid, Abada</p> <p>- BENJAMIN,W. (1971). Sur le langage general et le langage humain. Paris, Denoel</p> <p>- BRIHUEGA et al. (1996). Historia de las ideas estéticas contemporáneas. Madrid, Visor</p> <p>- BURGER,P. (1978). Teoría de la vanguardia. Barcelona, Península</p> <p>- CALINESCU (1991). Cinco caras de la modernidad. Madrid,Tecnos</p> <p>- ORTEGA;J. (1998). El principio radical de lo nuevo. México, FCE</p> <p>- PAZ, O. (1974). Los hijos del limo. Barcelona, Seix Barral</p> <p>- SWARTZ,J. (1991). Las vanguardias hispanoamericanas. Madrid, Cátedra</p> <p>- VIDELA DE RIVERO, G., (1990). Direcciones del vanguardismo hispanoamericano. Mendoza, Cuyo</p> <p>- YURKIEVICH, Saúl (1984). La movediza modernidad. Barcelona, Muchnik</p> <p>- YURKIEVICH, Saúl (1984). A través de la trama. Barcelona, Muchnik</p> <p>- WENTZLAFT_EGGBERT,H (1991). La vanguardia europea en el contexto hispanoamericano. Berlin, Vervuert</p> <p>Facilitarase bibliografía específica seleccionada polo profesor e de acceso restrinxido.A selección proposta inclue textos teóricos en antoloxías e catálogos de exposicións de arte.WOMAN. Feministische Avantgarde der 1970er-Jahre aus der Sammlung Verbund, Museum Moderner Kunst Stiftung Ludwig Wien, 2017.Tabea Grzeszyk: Feministische Avantgarde. Die ironische Aneignung männlicher Posen. Dans: Deutschlandfunk Kultur.(deutschlandfunkkultur.de)FEMINISMS! CCCB - Centre de Cultura Contemporània de Barcelona, 2019Feminist Avant-Garde. Art of the 1970s in the VERBUND COLLECTION, Vienna, erweiterte Ausgabe, 2020Schor, Gabrielle, Feminist Avant-Garde. Art of the 1970s in the VERBUND COLLECTION, Vienna, 2020.Antelo, R-Fonseca, M. Lirismo+crítica+arte:poesía, Sao Paulo:SESC,2022.Dottorini,D.Faccioli,A. Leonardi,E. Visioni, Alfabeti, Mondi. Borges e le immagini, Pisa: Edizioni ETS, 2023.</p>
Bibliografía complementaria	- ()..

Recomendacións

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Materias que se recomienda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Observacións

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías